

Thema: *'kijk op de grond en niet in de lucht'*

Het verhaal van Hemelvaart is het minst bekende verhaal van het evangelie.

Misschien kun je ook wel zeggen, dat dat het moeilijkste verhaal is.

Moeilijk voor te stellen hoe dat zintuiglijk geweest moest zijn in die tijd, maar misschien nog moeilijker om daar betekenis aan te geven voor ons vandaag.

Daar komt nog bij dat het door Lukas tweemaal beschreven is, in Lukas 24 op de avond van Pasen en in Handelingen 1 en dan 40 dagen na Pasen.

Verder ben ik ervan overtuigd, dat door de manier waarop het beschreven is meer aandacht geweest is voor de eventuele zintuiglijke feitelijkheid van het verhaal dan voor de betekenis ervan.

Wat mij betreft is het een belevenis-verhaal met een indringende boodschap van het evangelie voor toen, maar ook voor alle eeuwen der eeuwen, zeker ook voor ons vandaag. Ik nodig jullie uit voor een wandeling in het hemelvaartverhaal...

Daarbij is het goed om je te realiseren, dat de vier evangelisten ieder hun eigen accent aangebracht hebben in hun verhalen over Jezus en dat die verhalen uiteindelijk vorm gekregen hebben minstens 40 jaar na de gebeurtenissen met Jezus. Ze zijn eerst bij stukjes en beetjes mondeling overgeleverd en vervolgens zo goed mogelijk op schrift gesteld, waarbij de verschillende evangelisten hun eigen stempel erop hebben gedrukt, afhankelijk van de taal en golfengte van degenen voor wie zij het verhaal hebben geschreven. Je zou haast kunnen zeggen vier verschillende verhalen waarin je kunt wandelen, als tuintjes waar je in kunt wandelen en daarin zo je eigen ontdekkingen kunt doen.

Bij Lukas gaat het zelfs om twee verhalen, want ook Handelingen is door hem geschreven. En dan is het natuurlijk de vraag, waarom heeft hij het hemelvaartverhaal tweemaal verteld, één keer aan het eind van Jezus' leven op de aarde en vervolgens in Handelingen aan het begin van de verspreiding van het evangelie en de groei van de gemeenten.

Eerst maar iets over het begrip hemelvaart. Het komt in de Bijbel vaker voor (o.a. bij Henoch en Elia in het Oude Testament). En buiten de Bijbel komt het nog vaker voor. In de Griekse wereld zowel voor de tijd van Jezus, als erna werd over mensen, die iets goddelijks bij zich droegen, vaak gezegd, dat ze niet tot stof begraven werden in de aarde, maar opgenomen werden in de godenwereld. Het verhaal van de hemelvaart van Jezus was voor de mensen uit die tijd geen vreemd verhaal, maar eerder een bevestiging van de belijdenis dat Jezus de zoon van God was.

Zo werd ook in de Katholieke traditie uitgegaan van de hemelvaart van Maria (die was immers de moeder Gods), die nog steeds wordt gevierd op 15 augustus.

Het hemelvaartverhaal is dus eigenlijk een beeldverhaal om het goddelijk aspect van Jezus te onderstrepen, en duidelijk te maken dat bij hem geen sprake is van het 'stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeren'. Zowel letterlijk als figuurlijk.

En dan de boodschap van het verhaal.

In het evangelie van Lukas past het verhaal van hemelvaart als afronding van het beschrijven van het leven van Jezus.

Lukas is de enige evangelist, die het hele verhaal van de geboorte tot en met de betekenis van het paasverhaal beschreven heeft. Het hemelvaartverhaal aan het eind maakt het verhaal compleet: de betekenis is, dat de discipelen opgeroepen worden om als getuigen het evangelie van de opstanding, inclusief de betekenis van het lijden en sterven, als boodschap van Jezus uit te dragen in de wereld. Met de belofte dat ze daarvoor ook de kracht en inspiratie zullen ontvangen. Een compleet verhaal dus met een begin en een eind.

In Handelingen is dan sprake van het vervolg van die opdracht. En Lukas begint dan even weer bij het begin van dat nieuwe verhaal:

Nu plaatst hij het hemelvaartverhaal na een periode van voorbereiding van 40 dagen.

Als tijd om zich te bezinnen op de betekenis van het leven van Jezus, op de basis van het evangelie. Op de bevestiging van het feit dat het verhaal niet gestopt is bij het lijden en sterven van Jezus, maar dat ze genoeg tekenen ervaren hebben, die lieten zien, dat Jezus in hun midden is. Als basis voor hun opdracht en boodschap.

40 dagen, ook weer een symbolisch getal: Mozes 40 dagen op de berg voor de ontvangst van de 10 geboden, Israël 40 jaar in de woestijn, 40 dagen van Jezus in de woestijn als voorbereiding op zijn optreden.

Heel aardig om te weten, dat in de oosterse traditie sprake was en is van een rouwperiode van 40 dagen wanneer iemand overleden is. Met de gedachte dat de ziel nog 40 dagen rondzweeft op de aarde om afscheid te nemen van het lichaam, afscheid te nemen van de aardse werkelijkheid om dan de wereld te verlaten. Ook daar wordt dan wel gesproken van de hemelvaart van de ziel.

Nog steeds is dat het gebruik in de oosters orthodoxe wereld, De eerste weken staan dan in het teken van de ontslapene, daarna gaat het om de voorbereiding op een leven zonder degene die er niet meer is.

Hemelvaartsdag is als feestdag overigens pas vastgesteld op een concilie van de kerk in het jaar 310. Met als betekenis: we vieren het feest van de blijvende aanwezigheid van Christus als de verheerlijkte Heer.

40 dagen als voorbereidingstijd.

40 dagen als tijd van bezinning, met aandacht voor het verleden en daarna voor het perspectief van de toekomst.

Er blijft van het zintuigelijke feitenverhaal niet zoveel meer over, met veel vraagtekens, maar het betekenisverhaal staat als een huis.

Ik ben erdoor geraakt in mijn persoonlijke situatie, in de periode van rouw zowel met aandacht voor wat er allemaal geweest is en wat er niet meer is, als wel met aandacht die verlegd wordt naar de komende tijd met een andere invulling, maar wel met het doorlopende verhaal van leven met betekenis die niet verloren gaat.

Tijd van bezinning en tijd van nieuwe toekomst, op basis van 'mijn genade is u genoeg'

En dan kom ik bij wat de belangrijkste boodschap is van het hemelvaartverhaal in Handelingen.

De vraag van de twee mannen in witte gewaden (verwijzend naar de engelen bij het graf: 'wat zoekt gij de levende bij de doden. Hij is hier niet'):

Wat staart gij naar de hemel, je komt hem op dezelfde manier tegen als Hij gekomen is en zoals je hem ontmoet hebt. In jullie dagelijkse leven, in de ontdekking, in het geraakt zijn, uit het niets...

Kijk op de grond en niet in de lucht. Daar zul je hem weer tegenkomen.

Wij blijven vaak staren naar boven, weg van de aarde...

Wat laten we daarin zien? Wat verwachten we?

Misschien wel het willen vasthouden van wat voor jou zo dierbaar was?

Misschien wel de moeite van je eigen situatie of zelfs de wanhoop van het er alleen voor staan? En daarom maar niet je eigen situatie onder ogen durven te zien.

Misschien wel de hoop en verwachting, dat anderen of God al je problemen wel zullen oplossen? Misschien wel wegkruipen in zieligheid of het smeken om genade?

Hoe actueel is dat? Wegkijken van de problemen. Gefixeerd op wat was, of wat je van de ander kunt verwachten. We zien het niet alleen in het klein, maar ook in het groot. In de wereldproblemen, in de problemen van de samenleving. Er zijn genoeg voorbeelden van het wegstaren van mensen bij probleemsituaties, of het wegpraten van schrijnende tegenstellingen. We kunnen er soms ook echt niet tegen.

Het beeld van staren naar de overheid of naar de hemel.... Misschien komt daar het antwoord wel vandaan, want wij redden het niet meer.

En dan die boodschap bij het hemelvaartverhaal: Kijk op de grond en niet in de lucht. Het is niet in de hoge of zelfs in het verhaal van de hemel, het is op de grond waar je leeft.

Dat is de plek voor het evangelie. Daar krijgt het zijn vervulling. En daar kom je Jezus en zijn boodschap tegen, in de ogen van de echte vluchteling, de slachtoffers van geweld, van discriminatie, of van de economie, allemaal slachtoffer van de mens. Maar je komt het ook tegen in de ogen van het pasgeboren kind dat zo argeloos de wereld in kijkt, of van het opgroeiende kind, dat vol verwachting jou aankijkt en haar vragen stelt over wat ze ziet.

Maar misschien nog wel het meeste in degene die naast je loopt en die aandacht voor je heeft en die jou 'ziet' zoals je bent.

Wegkijken of onder ogen zien.

Tijd nemen voor bezinning.

Misschien kunnen we voor elkaar van betekenis zijn, om het leven weer zin te geven, om mensen hoop en moed te geven, om overstijgende ervaringen op te doen. Als bevestiging van het feit dat Jezus' boodschap springlevend is en dat het woord ook vandaag nog onder ons mag wonen. Het woord van de levende Heer. Ik kan het niet vaak genoeg herhalen als rode draad en als kernboodschap in de Bijbel: **Liefde die zichzelf niet zoekt!**

Een heel andere invalshoek dan die van the Passion van deze week, en toch, aan het eind iets van dezelfde boodschap: kijk niet in de lucht maar op de grond. Daar kom je de mensen tegen.

Daar kun je die boodschap van liefde kwijt bij mensen die op je pad komen.

Een boodschap van liefde, gedragen door de liefde van God en het woord van Jezus. Die mij ziet zoals ik ben en zegt: 'ga maar namens mij en ik zal zo altijd bij je zijn.

En vergeet het niet, je kunt het want 'ik geloof in jou'.

Amen.